

בריא לדעת

ביטוח סיעודי אחיד - חוזר האוצר מספר מי יודע

בימים האחרונים פרסם האוצר טיוטת חוזר נוספת המכילה בעיקר תיקונים טכניים: המשך כיסוי סיעודי לחייל, הרחבת ההגדרה לשימוש בכיסא גלגלים והגדרת מקרה ביטוח שאירע עד גיל שלוש - השינויים הללו לא ישנו מהותית את התחום הסיעודי, וזה לא יקרה עד שלא נאזור אומץ להגדיר לעצמנו קודם כל "מי הוא סיעודי"

שאירע עקב מצב רפואי קודם, וסעיף נוסף הקובע כי מקרה ביטוח שאירע לפני תחילתה של תקופת הביטוח או לאחר תום תקופת הביטוח, לא יכוסה. למרבה הצער, המפקחת לא שללה טענות אלה מחברות הביטוח ולכן מצבים אלו ימשיכו להידחות על בסיס שני נימוקי הדחייה הנוספים ועל זה יימשכו המאבקים בבתי המשפט.

מיהו סיעודי?

וכמה מילים על מיהו סיעודי. הגדרת המצב הסיעודי היא בעיקרה הגדרה סובייקטיבית. קשיש בן 90 עם רצון ומוטיבציה לחיות חיים עצמאיים יגדיר את עצמו "בריא כמו שור", למרות שהוא מתקשה לקום מכיסא ולא יכול ללכת יותר משלושה ארבעה צעדים. לעומתו, אדם אחר בן שבעים יגדיר את עצמו סיעודי אם הוא מרגיש כך. הבת של קשישה בת שבעים, שמתקשה ללכת כל בוקר לקניון, תגדיר את אימה סיעודית לעומת הבן של קשיש בן שמונים, שבקושי רואה ובקושי שולט על הסוגרים, אבל מסרב ללבוש חיתולים, שיתעקש להיות מוגדר כבריא.

קו הגבול בין מי שיוגדר כסיעודי ומי לא הוא קו גבול מלאכותי שצריך להיקבע על פי קריטריונים כלכליים. ככל שנרחיב את היריעה וככל שנגדיל את כמות האנשים שיוגדרו סיעודיים, עלות הביטוח הסיעודי תגדל, וככל שנצמצם את היריעה ונצמצם את כמות הזכאים, עלות הביטוח תקטן. באופן תיאורטי אפשר לקבוע שכל אדם מעל גיל 70 או מעל גיל 80 יוגדר סיעודי או, לחלופין, לקבוע שרק מי שמרותק למיטה ולא יכול לבצע שום פעולה בכוחות עצמו מוגדר כסיעודי.

המצב נכון להיום הוא שההגדרה לא ברורה, כוללת בתוכה מרכיבים סובייקטיביים רבים, ויש פער גדול בין הכוונה של המבטח לציפייה של המבוטח. הפער מתרחב גם בעידוד התקשורת, גם בעידוד פוליטיקאים צמאי פרסום וגם במידה מסוימת, בעידוד בתי המשפט. הפער גורם לעלייה במספר מקרי הזכאות ולעלייה דרמטית בעלות הסיעוד ובגובה הפרמיה.

והתוצאה - פחות ופחות אנשים יכולים להרשות לעצמם לרכוש ביטוח סיעודי כל כך יקר. והמפקח על הביטוח ממוקם לעסוק בסוגיה זו, "מי הוא סיעודי", ממשך לתורם לאי הוודאות ולהגדיל את פער הציפיות שבין המבטח למבוטח.

אבל מה זה חשוב, כל עוד יש מספיק חומר צהוב על מנת לערוך כתבות צבעוניות בטלוויזיה ומאמרים ארוכים בעיתונות ולייצר את סם החיים של העולם המודרני - רייטינג.

ד"ר אודי פרישמן, לשעבר סגן מנהל בית החולים "אסותא" וסמנכ"ל "הפניקס". מנכ"ל חברת הייעוץ "פרשקונסט".

חיי זקנה מכובדים. כל עוד המפקח לא גיבש עמדה, היה ראוי שימתין ולא שיגרום לכאוס כללי בקרב כולנו.

התיקונים המוצעים

ובכל זאת, מה משמעות התיקונים בחוזר האחרון?

• **הפרדה בין הזכות לביטוח סיעודי לחברות בקופה** - מטרת התיקון הראשון להפריד, הלכה למעשה, בין הזכות לביטוח סיעודי לחברות בקופה. הסעיף בא לאפשר לצעיר, שהיה חבר בקופת חולים ומבוטח בביטוח הסיעודי של הקופה, שמתגייס לצבא וכתוצאה מכך "נפלט" מקופת החולים שלו, להמשיך להיות מבוטח בביטוח הסיעודי שהיה לו בקופה אותה עזב. תיקון חשוב שנועד להבטיח, שאם חלילה חל שינוי לרעה במצבו הרפואי של חייל במהלך השירות הצבאי, זכאותו לכיסוי סיעודי לא תפגע.

• **אדם המרותק לכיסא גלגלים** - התיקון השני, שאף הוא טכני, בא להבטיח הקלה (ציניתי) מסוימת בבדיקת התנאים לזכאות לקבלת פיצוי סיעודי. כידוע, אדם ייחשב כסיעודי אם הוא לא יכול לבצע בכוחות עצמו לפחות שלוש מתוך שש פעולות תפקודיות הנקראות פעולות ה-ADL. אחת הפעולות היא הליכה. בפוליסות הקיימות מצוין שאדם המרותק לכיסא גלגלים, אבל יכול לנייד אותו בכוחות עצמו, לא ייחשב כמי שלא יכול לבצע את פעולת ההליכה, כלומר מקרה הביטוח לא מתקיים לגביו. השינוי נועד לתקן דרישה לא הוגנת זו וקובע שריתוק לכיסא גלגלים מגדיר את המבוטח כמי שלא יכול ללכת. למה ציני? כי באותה שורה כתוב גם שאם הוא יכול להתנייד באמצעות אביזר אחר - לרבות אבזר מכני, מוטורי או אלקטרוני - הוא לא ייחשב סיעודי. אז אני שואל אתכם קוראים יקרים, זה רציני?

• **פעוטות סיעודיים** - התיקון השלישי קובע שהכיסוי הסיעודי יכול גם מקרים הנובעים ממקרה ביטוח שאירע לראשונה ב-36 החודשים הראשונים לחייו של מבוטח. בפוליסות הקיימות ישנו סעיף שקובע מפורשות, שמקרה ביטוח שאירע בשלוש השנים הראשונות לחיי המבוטח לא יכוסה. התקנה באה לתקן סעיף זה ולקבוע, שגם מקרה ביטוח שאירע בתקופת החיים הראשונה יכוסה בפוליסה.

סעיף זה נועד לאפשר לילדים שמקרה הביטוח שלהם, כלומר המצב הסיעודי שלהם, אירע במהלך שלוש שנות החיים הראשונות - להגיש תביעה סיעודית. למשל, חלילה, ילד שנפגע בתאונה, או ילד שהפך לסיעודי ממחלה שהחלה והתפתחה לאחר הצטרפותו לביטוח, גם אם אירעו לפני גיל שלוש, יוכל להגיש תביעה.

אבל אל לנו לטעות, הנחייתה של המפקחת על הביטוח אולי פגעה באחד מנימוקי הדחייה של חברות הביטוח, אבל עדיין נותרו בפוליסות: סעיף "מצב קיים", שקובע כי מקרה ביטוח

בימים האחרונים התבשרנו שהמפקח על הביטוח יצא בטיטות חוזר נוסף על כוונתו לבצע פעם נוספת שינויים בביטוח הסיעודי. תרומה נוספת לבלבול ולא נדר למוסיה שקיימת בתחום, בלבול שגורם צער

מאת ד"ר אודי פרישמן

רב וחשש ניכר, בעיקר בקרב ציבור הקשישים שחוששים ובצדק מה ילד יום. התיקונים שמציע האוצר לבצע הפעם הם תיקונים טכניים. התיקון הראשון מדבר על כך שחבר קופה שעזב את הקופה לא ייגרע מהביטוח הסיעודי שהיה ברשותו בקופה אותה עזב, ומי שנגרע החל מיולי 2016 יוכל לחזור לביטוח ללא חיתום רפואי.

בתיקון נוסף מוצע לקבוע כי אי יכולתו של מבוטח לנוע ללא כיסא גלגלים תיחשב כאי יכולתו לנוע באופן עצמאי, וזאת ללא צורך בבחינה פרטנית של המבוטח.

התיקון השלישי קובע, שהכיסוי הסיעודי יכלול גם מקרים הנובעים ממקרה ביטוח שאירע לראשונה ב-36 החודשים הראשונים לחייו של מבוטח.

תיקון נוסף מאריך את פרק הזמן שמאפשר למבוטחים זכאים, שהיה ברשותם ביטוח סיעודי קבוצתי שהסתיים (לכלל המבוטחים), להצטרף לביטוח הסיעודי של קופת החולים בה הם חברים ללא חיתום רפואי, עד 31 דצמבר 2017. אין לי ביקורת על התיקונים, שכאמור במקרה הזה - הם לטובת המבוטח. יש לי ביקורת רבה על הדרך, על חוסר הסדר, על חוסר הארגון, על האנדרלמוסיה שבה פועל המפקח על הביטוח. נושא כה מורכב וכה רגיש כמו ביטוח סיעודי, נושא שמשפיע על חייהם של מאות אלפי אזרחים ושעשוי להשפיע בסופו של יום על כל אחד מאתנו, מטופל כבר במשך ארבע שנים באין סוף חוזרים, שחלקם סותרים זה את זה וחלקם מבוטלים ו/או מוחלפים עוד טרם יבשה הדיו על הכתוב.

היה ראוי שרגולטור מקצועי ואחראי היה לומד את הנושא לעומק, מתייעץ עם הגורמים הרלוונטיים, מתייעץ עם השוק, מגבש מדיניות אחראית ומביא אותה לידיעת הציבור באופן מוסדר ומסודר.

אבל, כאמור, זה לא המצב וכמות האנשים שנפגעו ישירות מהאנדרלמוסיה שייצר האוצר רבה מאוד: צעירים שהיה להם ביטוח סיעודי קבוצתי זול ונפלטו ממנו בגלל התקנות, קשישים שהיו מבוטחים עשרות שנים ונשאר ללא ביטוח ואנשים בגילאי הביניים שעד היום לא מבינים מה עליהם לעשות וכיצד לפעול על מנת להבטיח את המימון הנדרש על מנת להבטיח